

El carrer Major i la seva gent (1940-1965)

JOAN VIDAL
Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell

Temps era temps

El nom de carrer Major denota antiguitat i és dels més repetits en el llistat de carrers català. El carrer Major de Cubelles, com passa en la majoria de pobles del país, havia estat l'artèria principal de la vila, conjuntament amb el de Sant Antoni, i, de fet, encara és el carrer principal del nucli antic. Com és sabut, el poble de Cubelles es formà al voltant de la seva església i del seu castell i en aquesta configuració de la trama urbana de la població el carrer Major deuria ser el primer que va sorgir. El seu nom actual es remunta, com a mínim, al segle XVII encara que a principi del segle XIX en algun document també surt anomenat com a carrer del Romaní. I durant els anys de la Guerra Civil fou rebatejat amb el nom de Lluís Companys.

Al voltant del carrer Major hi girava bona part de la vida del nostre poble: en primer lloc, per la presència de l'església; la casa de la vila, que ja existia l'any 1659, pertanyia al carrer Major, ja que no va ser fins al 1958 que passà a tenir l'entrada a la plaça de la Vila, i a més també havia estat l'escola; la font pública, impulsada per l'americà Joan Pedro i Roig, era un altre espai concorregut; la rectoria també donava al carrer Major fins al 1968, i un altre edifici important, en èpoques més llunyanes, era l'hostal, situat a la casa que fa cantonada amb l'actual carrer del Dr. Juncà i que era propietat del castell. Cal recordar, de pas, que diverses cases del carrer Major estaven sota cens i alou del castell.

Però malgrat aquestes pinzellades històriques, el motiu del treball és un altre. Sentimentalment estic lligat a aquest carrer en el qual vaig viure des del meu naixement, el 1951, fins als trenta-nou anys, i feia molt de temps que em seduïa la idea de rescatar el noms de les persones que hi vivien a l'època de la meva

infantesa. En trobar-me que podia reforçar i ampliar la informació que atresora la meva memòria amb la consulta dels padrons d'habitants, he optat per recollir els noms de totes les persones que van habitar les cases del carrer Major durant un quart de segle, entre 1940 i 1965, una etapa que abraça tota la postguerra i els primers anys del que va ser l'auge turístic al nostre municipi. Per tant, en aquest, diguem-ne, informe, prescindeixo de parlar de la configuració històrica del carrer –exceptuant els bocins que he anotat d'entrada– i de donar detalls arquitectònics de les cases, només m'he centrat en la gent i, en tot cas, he apuntat l'existència d'alguna activitat comercial o qualsevulla altra curiositat.

Com indica el títol, l'objectiu és contribuir a deixar testimoni escrit d'una època de Cubelles tot recuperant un període determinat de la història del carrer Major, de la vida i circumstàncies de la seva gent, del seu ofici i de les famílies i persones que hi habitaven en el període esmentat. I això ha estat possible gràcies, sobretot, als padrons d'habitants corresponents a 1940, 1945, 1950, 1955 i 1965 (el de 1960 no existeix) però també de la informació oral recollida.

Penso que la proliferació de dades sobre els veïns d'aquest carrer val la pena conèixer pel seu indubtable interès històric, perquè reflecteix la societat rural del nostre poble durant un quart de segle i perquè ens permet veure diversos i interessants aspectes, com ara la convivència de pares i avis en una mateixa llar, el nombre de fills que tenien els matrimonis, l'ocupació laboral, els sobrenoms, etc. Com podreu observar, el treball està estructurat amb la informació casa per casa, començant pels nombres imparells i continuant pels parells. Els habitants de la casa estan en negreta la primera vegada que se'ls anomena, i entre parèntesi

consta l'any de naixement i el lloc, excepte si han nascut a Cubelles. En aquest darrer cas només surt anotat l'any de naixença.

El carrer Major, com molts del poble en aquella època, era un carrer viu, on els veïns es relacionaven molt, la canalla hi jugava totes les estones de lleure i els més grans preniën la fresca al portal als estius. Es tracta d'un Cubelles personal i intransferible que servo en la memòria –conscient que aquesta és selectiva– i que sense massa esforç em permeto evocar per reviure alguns moments de la infantesa que semblen perduts definitivament però que en realitat mai no m'han abandonat: els nombrosos i diversos jocs de carrer dels quals mai no ens en cansàvem; el germans **Lluís** i **Alfonso Pérez** i el **Ciril·lo Poch**, amb els quals compartia amistat i entremaliadures; els altres nens i nenes d'edat semblant a la meva, tres anys amunt, tres anys avall: el **Jordi** i l'**Enric Puig**, la **Maria Dolors Batet**, la **Magda** i la **Glòria Freixas**, la **Rosa Maria** i la **Maria Àngels Bau**, l'**Anna Maria** de ca l'Escofet, la **Maria Carme Morgades**, el **Jordi Escardó**, la **Maria** i la **Montserrat Porcar**, el **Lluís Ramon** i la **Núria Rodríguez**, la **Montse Poch** i la **Susi**, la meva germana, i també vull esmentar la **Rosa Maria Ivern**, que vivia a quatre passes del nostre carrer; les fogueres de Sant Joan, que travessàvem saltant; la gent prenent la fresca havent sopat, a l'estiu; la **Carmen del carbó**; la humanitat de la **Rossita** de cal Peïrot; la **Rosa Muñoz** amb el cossi ple de roba al cap tornant dels safareigs; el caràcter extravertit i dinàmic de l'**Aniceta**; les constants rialles de la **Carme Bertran** al voltant del braser del cosidor de ma mare; la pau que es respirava a cal **Miquel de Segur** quan anava a llegir *tebeos* que em deixava el **Jaime Pons**; l'**Eugènia** fent puntes de coixí davant de casa seva; els germans **Oller**, que a mi m'evocaven

els tres germans de la sèrie televisiva *Bonanza*; la **Rosa** i l'**Antonio Amat** anunciant que a la peixateria ja havia arribat peix fresc, tot entonant la cantarella “apa dones, peix a ca l'Antonio!”; el safareig que feien les dones al cosidor de l'**Elvireta**; la centraleta de telèfons de cal Cona de Cunit; la **Nati Sánchez** cantant mentre estenia roba al terrat; la **Filomena** i el seu nét barceloní, que als estius s'ajuntava amb “els del poble”; la botiga del **Pep Federico**, a qui anàvem a empipar com havien fet altres generacions de nens; els assaigs de caramelles amb **mossèn Jordi**; el **Dr. Huguet** passant a visitar els malalts amb la seva bicicleta; el **David**, l'agutzil, que cap al tard passava amb la corneta en mà per llegir aquells bàndols de l'Ajuntament que sempre començaven amb l'obligat “*Por orden del alcalde, se hace saber...*”; els **Trives**, primers estiuejants dels baixos de casa nostra, gràcies a la filla dels quals vaig sentir per primer cop l'immens *Twist and shout* i em vaig

convertir en un addicte dels Beatles; la tómbola parroquial, on gairebé tot el dia sonava la popular sarsuela *Cançó d'amor i de guerra*; la processó de carros retornant de la feina cap al tard; les cabres que passaven pel carrer acompanyades d'algunes dones que les havien portat a pasturar i, de vegades, soles; els veremadors asseguts al pedrís de l'església en les nits de setembre; l'esmolet amb el seu inconfusible espinguet musical; el drapaire, un altre personatge típic que apareixia de tant en tant; les velletes que pansidetes –com cantava el Serrat en la seva esplèndida *Cançó de matinada*–, caminaven cap a l'església per resar el rosari; les solemnes processons de Setmana Santa i Corpus; els veïns dirigint-se a la plaça amb les seves cadires en algunes nits d'estiu per veure actuacions de pallassos o saltimbanquis; el piano de maneta, damunt d'un carruatge, fet sonar per gitanos a canvi d'algunes monedes que arreplegaven; les gitanes que passaven a demanar i que després

sojornaven amb les seves famílies a sota del pont de la carretera; el cant dels ocells que ens oferien cada vespre els pardals sota les teulades o bé arrencats a l'estesa elèctrica; fins i tot retinc els noms d'alguns gossos: el Tom, de ca l'Escalló; el Terry, de ca l'Oller; i l'Estrella, de cal Piñol...

Records i records, molts dels quals ben segur que també formen part de la memòria popular d'un temps que no tornarà, però que podem guardar per al coneixement d'altres generacions. I és que la tasca d'aquesta agrupació que fa setze anys vam fundar amb l'extens nom de **Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell** no és altra que rescatar i divulgar la història de Cubelles i, alhora, preservar la seva memòria col·lectiva a fi d'evitar que aquest poble mil·lenari no caigui en la despersonalització i mantingui els seus signes d'identitat.

Juny de 2016

Nota: En l'apartat fotogràfic s'ha procurat posar una fotografia per casa, com a mínim. En algun cas, ens han expressat la voluntat de no incloure'n cap, de foto, per motius que entenem i respectem profundament.

Cases amb número imparell (cantó de migdia)

Partim de la **numeració actual** ja que al llarg dels anys va patir modificacions. I és que fins al 1945 la primera casa començava pel número 5, ja que l'església de Santa Maria tenia el número 1. El número 3 ignorem quin edifici podria ser però potser corresponia a algun immoble de la part alta del passeig de Bardají que antigament deuria estar considerat com a carrer Major.

Casa número 1

Cal Catllà. En els padrons de 1940 i 1945 estava habitada per **Josep Catllà Mercadé** (1886), la seva esposa, **Ramona Civiach Guillén** (1889), i les filles, **Enriqueta** (1913) i **Maria Catllà Civiach** (1919). Josep Catllà, a part de pagès i manobre, tenia una barberia a la mateixa casa, amb entrada pel passeig de Bardají. El 24 de setembre de 1937, en plena Guerra Civil, fou nomenat regidor municipal en representació de la Unió de Rabassaires.

Josep Catllà

En el padró de 1945 l'Enriqueta ja no hi era, ja que havia anat a viure al carrer del Mig en casar-se amb Pere Freixas Ferrer. Van tenir un fill, Joan Freixas Catllà, molt vinculat actualment a la parròquia de Santa Maria. Per contra, a la casa s'hi

havia afegit **Pere Ivern Guasch** (1914), casat amb la Maria Catllà el mateix 1945. El Pere aleshores treballava de paleta amb el contractista Joan Adrià Viñals (el Puig) i més tard entrà a la Pirelli. Durant la guerra va ser mobilitzat i, entre altres llocs, estigué a Alcalà d'Henares. En acabar fou reclòs durant un període en un camp de presoners d'Horta, a Barcelona. Fruit del matrimoni entre el Pere i la Maria nasqueren la Maria Assumpció (1946), que es casaria amb el qui fou alcalde de Cubelles, Joan Fernández Gutiérrez, i la Lluïsa Ivern Catllà (1956), que actualment regenta una joieria a la casa número 5 del carrer Major. En el padró de 1950, tanmateix, aquesta família ja no estava censada en aquesta casa del carrer Major en haver-se traslladat a la casa número 1 del carrer del Dr. Juncà.

Ramona Civiach

En els padrons de 1950 i 1955 a la casa del carrer Major hi trobem la **família Osuna**, originària de La Puebla de los Infantes (Sevilla). Estava formada per **Eduardo Osuna Portero** (1911), fuster, la seva esposa, **María Chincolla Castro** (1913), i els seus fills **Agustina** (1936), **Francisca** (1940), **José**

(1943), **Carmen** (1945), **Montserrat** (1948) i **María Milagros** (1951). Aquesta darrera va néixer a aquesta casa de Cubelles i, òbviament, encara no figurava en el padró de 1950.

Pere Ivern i Maria Catllà, el 10 d'octubre de 1945

La meva mare, Maria Urpí Aviñó, mantingué bona amistat amb aquesta família, ja que la María Chincolla anava a cosir a casa seva, i recordava que "els Osuna es van traslladar a Catalunya amb el *sevillano*, l'any 1948, amb tres dies de viatge. La María estava embarassada, portava una bossa grossa i tot el que necessitava per si li venia la criatura pel camí. En principi van anar a viure a una caseta de camp, a Calafell. L'Eduardo es posà a treballar de fuster, al matí anava a portar la canalla a l'escola i en plegar de la feina els recollia. Un dia, en tornar a casa al vespre, es trobà que n'hi havia una de més. La María havia infantat i s'ho havia fet tot ella mateixa. Rentà la criatura (la Montserrat) i la posà al llit. Poc després vingueren a viure a Cubelles. La Mari, la petita, ja va néixer a cal Catllà." La família Osuna es traslladà posteriorment a Vilanova i la Geltrú i en

el padró de 1965 no constava ningú en aquesta casa que fa cantonada amb el passeig de Bardají i que més tard fou la seu d'una entitat bancària i, posteriorment, d'un partit polític. Actualment és un edifici que consta d'una planta baixa on hi ha una granja-bar i tres pisos. Tant a l'època en què hi vivien els Catllà com en l'actualitat la propietat de l'immoble pertany a la família Santacana, de Barcelona.

Eduardo Osuna i Maria Chincolla amb la seva filla petita, l'any 1959

Casa número 3

No hi havia ningú empadronat en tractar-se d'un celler. Era propietat de la família Llànsà, de Calafell, i a finals dels anys quaranta fou adquirit per la família Poch. Actualment és un habitatge amb local comercial a la planta baixa.

Casa número 5

No hi havia ningú empadronat. Era el celler d'un immoble que també donava al carrer del Dr. Juncà i que Josep Catllà comprà l'any 1935 a Josep Gassó Badia per valor de mil pessetes. A finals de la dècada dels quaranta l'adequaren com a habitatge, amb entrada pel carrer del Dr. Juncà. La part que dóna al carrer Major seguí com a celler i en l'actualitat hi ha, com he dit, la joieria de la Lluïsa Ivern Catllà.

Casa número 7

Cal Valent. La casa era propietat del marquès de Llupià. Allà hi va néixer, el 1883, el Dr. Francesc Estapé i Pañellas, fill predilecte de Cubelles. Anteriorment era l'hostal de la vila. El 1940 no hi constava ningú empadronat. De 1945 a 1955 hi trobem la família formada pels esposos **Luis Cuenca Martínez** (1910) i **Inés Muñoz García** (1915), ambdós originaris de Pulpí (Almeria), i les seves filles **Francisca** (1937) i **Encarnación Cuenca Muñoz** (1944), nascudes ja a Cubelles. Els Cuenca-Muñoz vingueren a Cubelles als anys trenta perquè el Luis, com altra gent de Pulpí, es posaren a treballar en els canals de rec del pantà de Foix. Anteriorment havia estat en altres llocs de Catalunya i més endavant també treballà a la fàbrica Griffi, a Vilanova. La família s'instal·là posteriorment a l'anomenada Villa Inés, propietat seva, a tocar del mas Granell. La Paquita, que treballà un temps a la fàbrica de guants de Llorenç Aviñó, es casà amb Diego Martínez Hernández, treballador de la Pirelli, i l'Encarnita, amb Joan Duran Lozano, contractista d'obres.

Les germanes Paquita i Encarnita Cuenca en la Festa Major de 1956

En el padró de 1965 a la casa del carrer Major hi havia el matrimoni format per **Enrique Rodrí-**

Luis Cuenca i Inés Muñoz (1959)

guez Ruiz (Villahermosa, Ciudad Real, 1925), ferroviari de professió, i **Margarita Bernadet Camps** (Vic, Osona, 1922), els seus dos fills, **Lluís Ramon** (1951) i **Núria Rodríguez Bernadet** (1954), ambdós naturals de Campdevàrol (Ripollès), i la mare de la Margarita, **Carme Camps Rodríguez** (Vic, Osona, 1900). Actualment la casa està deshabitada.

Casa número 9

Cal Poch. La casa sempre ha pertangut a aquesta família pagesa que el 1940 estava formada per **Josep Poch Soler** (1893), la seva mare, **Emília Soler Sirvent** (1866), la

Antònia Guell Soler amb el seu fill Lluís Poch Güell a principi dels anys quaranta

Montserrat Lleó amb els seus dos fills (final dels anys cinquanta)

seva esposa, **Antònia Güell Soler** (1897), i els seus tres fills, **Emília** (1918), **Salvador** (1927) i **Lluís Poch Güell** (1940).

En el padró de 1945 ja no hi trobem l'Emília Poch, que havia anat a viure a la plaça de la Font (aleshores de José Antonio) en esposar-se amb Pau Aviñó, el popular cafeter de la Societat L'Aliança. El 1950 hi faltava Emília Soler, que havia mort a finals dels anys quaranta, i en canvi hi havia entrat a viure **Montserrat Lleó Aviñó** (1926), que aquell mateix any es casà amb el Salvador. El 1955 la família havia augmentat amb els dos fills del Salvador i la Montserrat, **Ciril·lo** (1951) i **Montserrat Poch Lleó**

Casament de Lluís Poch i Maria Dolors Aviñó (1965). Amb ells, Montserrat Lleó i Salvador Poch (1954). El 1965 ja no hi figurava el Lluís Poch, que aquell mateix any es casà amb la Maria Dolors Aviñó Calaf i fixaren la seva residència a Barcelona per motius laborals (ell, pèrit industrial, desenvolupà la seva vida professional en una empresa de televisors).

En els padrons de 1940, 1945 i 1955 aquesta casa constava com a número 13, en el de 1950 hi figurava el número 5, mentre que en el padró de 1965 ja apareixia amb el seu número actual, el 9. Actualment, a la casa encara hi viuen Salvador Poch i la seva esposa Montserrat. El seu fill Ciril·lo continua amb la tradició pagesa de la família. És dels pocs pagesos que queden al poble. Ell i la seva família, tanmateix, no viuen al

carrer Major però a la casa pairal hi tenen una parada de fruita que porta la seva esposa, Choni Chumillas Parreño.

Per arrodonir la informació sobre aquesta família cal afegir que Josep Poch Soler estigué molt vinculat a la Societat L'Aliança i va presidir la cooperativa d'aquesta entitat en diverses ocasions (1923-24, 1927-28 i 1931).

Casa número 11

Cal Torrents/Cal Capdet. En els decennis anteriors a la Guerra Civil hi vivia la família de Josep Mestres Aviñó, el brillant director del Cor l'Espiga i alcalde de Cubelles als anys trenta. La casa era de la seva propietat i l'anomenat *Mestre Torrents*

Ciril·lo Poch amb els seus pares el dia de la seva Primera Comunió (1959)

La família Capdet Planas, als anys seixanta. Hi falta el fill gran, Josep

Els germans Capdet Planas

hi tenia una barberia a mitjan anys vint. L'any 1940 hi vivien **Luis Cuenca Martínez** (1910), **Inés Muñoz García** (1915), **Francisca Cuenca Muñoz** (1937), **Encarnación Cuenca Muñoz** (1944). Ja hem vist que després passaren a viure a Cal Valent, un parell de cases més amunt. El 1945 estava habitada per **Rosa Fontanals Vert** (Sant Martí Sarroca, 1884), el seu fill, **Josep Capdet Fontanals** (Sant Martí Sarroca, 1915), l'esposa d'aquest, **Nativitat Planas Batet** (Querol, Alt Camp, 1915), els seus dos primers fills, **Josep** (1940) i **Roman Capdet Planas** (1943), i **Enrique Jiménez Pena** (Madrid, 1926), que era el mosso. El 1950 ja hi vivia el tercer fruit del matrimoni, **Encarnació Capdet Planas** (1946) i també **Antoni Vilanova Armejach** (1887), cunyat de Rosa Fontanals.

Els Capdet, que compraren aquesta casa del carrer Major l'any 1950, havien estat anteriorment de masovers al molí de l'Estapé. El 1955 ja s'havien traslladat a la plaça de la Vila, on actualment hi continua vivint l'Encarnació amb el seu marit, Ricart Carreras. Josep Capdet Fontanals va ser regidor de l'Ajuntament entre 1967 i 1974 i també era el cap del sometent. El seu fill Josep també era pagès mentre que l'altre, Roman, va fer de conductor d'au-

tobusos de la companyia Ametller per passar després a la Coca-cola, en una nau de distribució d'aquesta empresa situada en terreny de la mateixa família Capdet, a la zona de les Planes.

A la casa del carrer Major hi trobem, aquell any 1955, **Concepció Mestres Aviñó** (1873), germana del *Mestre Torrents*, i **Felisa Molina Moreno** (1939), la seva minyona. El 1965 no hi constava ningú empadronat. Als estius era habitada per estiujants. Més tard fou comprada per la família Cona i enderrocada per construir-hi un edifici amb local comercial i dos pisos.

La família Porcar-Amorós l'any 1962

Casa número 13

Ca l'Amorós. Propietat dels germans Travé, el 1940 hi vivien **Josep Amorós Palau** (1886), la seva mare, **Maria Palau Costella** (Sant Jaume dels Domenys, Baix Penedès, 1867), la seva esposa, **Dolors Soler Alba** (1885), i els seus fills, **Maria** (1912), **Joan** (1914), **Benjamí** (1917), **Isabel** (1920) i **Montserrat Amorós Soler** (1927). El 1945 hi continuaven els mateixos membres excepte la Maria Amorós, traspassada tres anys abans quan entrava a la trentena d'edat. El 1950 només hi trobem el matrimoni Josep Amorós-Dolors Soler amb la seva filla Montserrat.

La Maria Palau i el seu nét Benjamí, aquest també en edat jove, havien mort mentre que el Joan i la Isabel canviaren de llar en casar-se. Ell, amb Natàlia Fontanals Granell. La Isabel, amb Josep Albet Carbonell, conegut com *Xic Angelet*. El Joan era pagès i la Isabel realitzava la tasca de posar injeccions quan al poble encara no hi havia practicant. Tant el Joan com el Benjamí havien estat mobilitzats durant la guerra. El primer, a la zona de Lleida, i el segon, al front d'Aragó.

Els habitants de la casa havien augmentat el 1955 amb el marit de la Montserrat, **Fermí Porcar Flor**

(Vilafermosa, Castelló, 1923), pagès de professió, i dues de les tres filles que tindrien, la **Maria** (1952) i la **Montserrat Porcar Amorós** (1955). El 1965, ja traspassat el matrimoni gran (Josep Amorós i Dolors Soler), els integrants de l'habitatge eren Fermí Porcar, Montserrat Amorós i les seves tres filles. La **Teresa**, la petita, havia nascut el 1958.

Sobre Josep Amorós Palau, pagès, cal destacar que fou alcalde de la vila durant la Guerra Civil. Fou nomenat per al càrrec el 16 d'octubre de 1936 en representació d'Acció Catalana. Anteriorment havia estat regidor (1922-23 i 1930-31). Vinculat al Círcol Cubellenc, era el conserge de l'entitat als anys trenta i fou un dels fundadors de la Cooperativa La Salvadora. També va presidir el Cor l'Espiga el 1922 i el 1923. Després de la guerra, l'any 1951 en concret, tornà a ocupar la presidència de l'agrupació coral quan aquesta esdevingué inicialment una secció del Centre Catequístic Parroquial i adoptà el nom de Flor de Foix. Va morir el 1957.

Actualment la casa té dos pisos i locals comercials a la planta baixa.

Casa número 15

Cal Quico. L'any 1940 estava habitada pel propietari, **Josep Montaner Ferrer** (1874), conegut per Quico, el seu fill, **Josep Montaner Travé** (1906), l'esposa d'aquest, **Carme Socias Vivó** (1908), i les seves dues filles, **Anna Maria** (1932) i **Núria Montaner Socias** (1937). En el padró de 1955 encara trobem tots els integrants d'aquesta família mentre que en el de 1965 hi faltava Josep Montaner Ferrer, que havia mort el 1964, i l'Anna Maria, que en casar-se anà a viure a l'Almúnia (Alt Penedès). Josep Montaner Ferrer era pagès i es va casar amb primeres núpcies amb Maria Planas Aviñó, amb qui va tenir dues filles, Maria i Elvira. En enviuadar es casà en segones noces amb Maria Travé March, de Solivella. D'aquest matrimoni nasqueren tres fills, el Jo-

Josep Montaner i Carme Socias en el seu casament (1931)

sep, que continuà vivint a la casa pairal, el Joan i l'Anton. El Joan, casat amb Elvira Rosell Fontanals, va morir jove, sense descendència. L'Anton es casà amb Maria Lluïsa Pedro Almirall i anaren a viure al Prat de Llobregat. Tingueren dos fills, el Josep Maria i la Maria Lluïsa.

Tornant a Josep Montaner Ferrer, cal destacar que va ser alcalde de Cubelles en tres períodes (1916-20, 1922-23 i 1924-30). A part, va ser tinent d'alcalde i regidor. També va presidir el Círcol Cubellenc

(1918-19) i la Germandat de Sant Sebastià (1920). El seu fill Josep Montaner Travé, amb el mateix sobrenom que el pare, era ferroviari, fou president del Círcol Cubellenc (1934) i un dels fundadors del Grup Cultural Cubellenc als anys vint. La seva esposa Carme formava part de la Secció Dramàtica del Círcol Cubellenc mentre que les seves filles, Anna Maria i Núria, estigueren vinculades al Quadre Escènic del Centre Catequístic Parroquial als anys quaranta i cinquanta. De la família, en aquesta casa actualment només hi viu l'Anna Maria.

Casa número 17

Ca la Ramona. Durant el període 1940-65 no hi constava ningú empadronat en aquesta casa propietat, de feia segles, d'una família de cognom Rovirosa. Joaquim Servent Rovirosa, un dels descendents, explica que "una avantpassada meva, casada amb un Rovirosa i de nom Ramona –d'aquí el sobrenom de la casa– era del morro fort i participà en el motí que efectuaren les dones cubellenques l'any 1764 quan van posar la fita al carrer de Sant Antoni. L'últim Rovirosa de la meva família empadronat a Cubelles va ser

La família Servent-Rovirosa el maig de 1958, en la Primera Comunió del Quim i la Núria.

el meu avi, Jaume Rovirosa Roig, que cursà el Batxillerat als escolapis de Vilanova juntament amb Francesc Estapé, el que seria prestigiós metge, i Abdon Almirall. Jaume Rovirosa es traslladà a viure a Barcelona i fou advocat de professió”.

La casa de Cubelles, en el període que tractem, només era habitada per Setmana Santa i els tres mesos d'estiu per la família propietària. Hi estiuiejaven **Juanita Rovirosa Roig** (1879), la seva neboda, **Núria Rovirosa Jané** (Barcelona, 1919), filla de l'esmentat Jaume Rovirosa, el marit de la Núria, **Fernando Servent Sulla** (Trepmp, 1909), i els seus tres fills, **Joaquim** (Barcelona, 1950), **Núria** (Barcelona, 1951) i **Ferran Servent Rovirosa** (Barcelona, 1953). Fernando Servent Sulla era germà de la que fou mestra del poble durant molts anys, la senyoreta Anna. El seu fill, Joaquim Servent, enginyer de professió, viu a Cubelles des dels anys setanta. A mitjan anys seixanta la família va reconvertir la casa en un edifici de quatre pisos i dos locals comercials. Als anys noranta vengueren l'immoble.

Casa número 19

Cal Ramon Sereno a partir de mitjan anys quaranta. Propietat de Bonaventura Armengol, el 1940 hi trobem **Joan Montané Ballester** (1879), membre de la família coneguda amb el sobrenom de Rulit. Se'l coneixia com a *Rulit de l'Estació*

per la seva feina de guardaagulles. Vivia amb la seva esposa, **Maria Rovirosa Escardó** (1887), de la família dels masovers del castell, i la seva filla, **Maria Montané Rovirosa** (1908). Tenien un altre fill, Joan, que vivia a Barcelona i va ser un destacat il·lustrador. S'havien traslladat temporalment a aquesta casa ja que la seva, a la plaça de la Font, havia estat destruïda el 18 de gener de 1939 arran d'un bombardeig de l'aviació franquista que causà víctimes mortals. El *Rulit de l'Estació* va morir atropellat per un tren el 1955. Un nét seu, fill de la Maria Montané, en Xavier Coll Montané, va seguir la tradició ferroviària esdevenint maquinista.

En els padrons de 1945, 1950, 1955 i 1965 en aquesta casa hi consten **Ramon Rovirosa Ferrer** (1899) i la seva segona esposa, **Carmen García Fernández** (Madrid, 1901). L'home combinava la tasca de pagès amb la de ferroviari i era conegut com a *Ramon Sereno*, sobrenom que va heretar del seu pare, que havia estat el sereno de poble. Durant la guerra va ser regidor de l'Ajuntament en representació d'ERC i posteriorment patí represàlia per part del règim franquista. Casat amb primeres núpcies amb Pilar Arnal Pérez, van tenir dues filles, Pilar, que anà a viure a França, i Mercè. Aquesta residia al Prat de Llobregat i posteriorment tornà a Cubelles, on amb el seu marit muntaren el supermercat Dalmau, al

final del carrer de Víctor Balaguer. El Ramon no va tenir fills en el seu segon matrimoni. A la seva casa venien carbó, petroli i altres articles, raó per la qual la dona era coneguda com la *Carmen del carbó*.

Casa número 21

Cal Daniel. En el padró de 1940 hi constaven **Josep Roca Mestres** (1880), **Joaquima Piqué Anguera** (Falset, 1897) i **Rosa Anguera Borràs** (Falset, 1866 o 1867). El 1945 hi continuaven el Josep i la Joaquina mentre que el 1950 ja estava habitada per la família Bertran Rovira, que comprà la casa després d'haver viscut al carrer de Sant Antoni: **Daniel Bertran Graells** (Canyelles, 1909), l'esposa, **Eugènia Rovira Martí** (Arboç, 1910), i els fills, **Salvador** (Arboç, 1935) i **Carme Bertran Rovira** (1940). El 1955 hi continuaven els mateixos membres, no així el 1965, en què l'Eugènia havia mort i el seu fill, casat, residia a Vilanova.

El Salvador treballava a la Fisa i morí el 1967 en un accident de moto. El Daniel era pagès i la seva esposa era una consumada puntaire. Una estampa típica del carrer Major era veure asseguda l'Eugènia fent puntes de coixí davant de casa seva. La Carme era assídua al cosidor de la meva mare, Maria Urpí. En casar-se amb Ramon Figueras

Ramon Rovirosa, amb la seva esposa, Carmen García. Al seu costat podem veure l'Aniceta Coll (any 1965)

Carme Bertran, flanquejada per les seves cosines, Mercè i Rossita Bertran. Al darrera, mig tapat, Salvador Bertran (anys seixanta)

Caralt, de les Masuques, la Carme i el seu pare anaren a viure a aquesta població de l'Alt Penedès. La casa fou comprada per Daniel Bertran a Josep Vidal Casacuberta. Posteriorment tingué diverses activitats comercials a la planta baixa i en l'actualitat no està habitada.

Casa número 23

Cal Manuel o ca la Rosa. Els empadronats de 1940 eren **Manuel Oller Losilla** (Pulpí, Almeria, 1908), pagès, la seva esposa, **Rosa Muñoz Cano** (Pulpí, 1907), els seus fills, **María** (Pulpí, 1930), **Manuel** (l'Albiol, Baix Camp, 1934) i **Bernardo Oller Muñoz** (Totana, Múrcia, 1939), a més del matrimoni **Alfonso Díaz Mellado** (Pulpí, Almeria, 1915 o 1916) i **Angeles Muñoz Cano** (Pulpí, Almeria, 1916 o 1917), i el seu fill **Primitivo Díaz Muñoz** (1939). El Manuel, la Rosa i la María van venir a Catalunya als anys trenta, a l'Albiol, on va néixer el Manuel. El Manuel pare treballava amb l'empresari Juncosa, dedicat a obres públiques. Quan aquest s'encarregà de

Manuel Oller i Rosa Muñoz davant de casa seva, l'any 1960

la construcció dels canals de rec del pantà de Foix, els Oller es traslladaren a Cubelles, a mitjan anys trenta, per treballar-hi. Primerament s'instal·laren a Gallifa, on també feien de masovers. A la guerra, el Manuel fou destinat per l'exèrcit republicà a sanitat, a la zona de Múrcia. Una bomba el ferí greument i fou ingressat a l'hospital de Totana. La Rosa,

Els germans Oller-Muñoz a ca l'Aleix (1955): Màximo, Bernardo, Manuel i María.

embarassada, viatjà en tren a aquella localitat per veure el seu marit i allà infantà el Bernardo, el tercer fill de la família. Acabada la guerra estigueren gairebé un any a Pulpí, on el desembre de 1939 fou batejat el Bernardo. Un germà de la Rosa, José Muñoz Cano, morí a la batalla de l'Ebre formant part de l'exèrcit republicà.

El 1945 els Díaz-Muñoz havien marxat de Cubelles però després hi retornaren per fer de masovers de Gallifa durant cinc anys. Aquell 1945 a la casa del carrer Major ja només hi constava la família Oller-Muñoz, que havia augmentat amb el seu quart fill, **Màximo** (1941). En els padrons de 1950 i 1955 encara hi trobem el Manuel i la Rosa amb els seus quatre fills. El 1965 només hi havia empadronat el matrimoni. La María, que havia treballat a la fàbrica de guants del Llorenç Aviñó i a la fàbrica Marqués, de Vilanova, morí el 1961; el Manuel fill, que treballà de pagès i després entrà a la Pirelli, s'havia casat amb la Rosó Soler Bertran i havien anat a viure al carrer de la Soledat; el Bernardo residia a Barcelona, on després d'estudiar Mestria Industrial i tres cursos d'enginyeria superior treballà de delineant i projectista a la SEAT, on fou cap de secció. Es casà amb Rosaura Bondia Pedrol. El Màxim també anà a viure a Barcelona: estudià Mestria Industrial i entrà a treballar de projectista d'instal·lacions a l'empresa Alma, viatjant per tota la Península. Va morí d'accident de moto l'agost de 1967, quan estava a punt de casar-se. A la casa del carrer Major, el Manuel i la Rosó hi posaren més endavant una botiga de queviures.

La casa, que els Oller compraren en el seu temps a Josepa Estapé, de Reus, fou adquirida molts anys després per la família Piñol. Com a curiositat cal afegir que un avant-passat dels Oller era català, d'aquí ve que tinguin aquest cognom tan nostrat.

Casa número 25

Cal Miquel de Segur/Ca la Julita. El 1940 hi vivia el matrimoni format pel propietari, **Miquel Pons Rovira** (Calafell, 1876) i **Julita Grífols Juncosa** (Segur de Calafell, 1883 o 1884), amb el seu fill **Joan Pons Grífols** (1911). El cap de família era pagès i pel seu lloc d'origen se'l coneixia com a Miquel de Segur. Vinculat al Círcol Cubellenc, va ser regidor de l'Ajuntament entre 1924 i 1930. El 1945 ja havia mort la Julita i als dos homes s'hi havia afegit l'esposa del Joan, **Anna Grífols Olivella** (Calafell, 1920), i el seu únic fill, **Jaume Pons Grífols** (1944). El 1950 i el 1955 hi continuaven els mateixos quatre membres mentre que el 1965 la casa estava deshabitada: el Miquel havia mort i el Joan, l'Annita i el Jaume havien traslladat la seva residència a Barcelona, encara que el Joan, pagès, feia llargues estades a Cubelles. Posteriorment, mort el Joan, mare i fill tornaren a viure a la mateixa casa. Ara és propietat d'una persona de Calafell i normalment està llogada.

Joan Pons i Annita Grífols (any 1943)

Casa número 27

Cal Pau Llarg/Ca l'Aniceta. Era propietat de Ciril·lo Poch Poch. En el padró de 1940 hi trobem el matrimoni **Pau Coll Duch** (Sant Vicenç de Calders, 1867) i **Maria**

Mauro Pérez i Marisa Pérez amb els seus tres fills a principi dels anys seixanta

Fontanals Granell (1874), els seus fills, **Abdon** (1903) i **Aniceta Coll Fontanals** (1908), i la filla d'aquesta, **Maria Lluïsa Pérez Coll** (1934). Fins al 1950 també hi constava com a empadronat **Emilio Pérez Burón** (Zamora, 1907 o 1908), marit de l'Aniceta, però el cert és que desaparegué arran de la Guerra Civil. El 1945 hi residien els mateixos membres, no així el 1950 en què la Maria havia mort. El 1955 també hi faltava el Pau però la família havia augmentat amb **Mauro Pérez Díez** (Casalarreina, la Rioja, 1931), marit de la Marisa, i els seus fills **Lluís** (1952) i **Alfonso Pérez Pérez** (1954). Pocs anys després naixeria el tercer fill, Carles, que actualment regenta la bodega del mateix nom al capdavant del carrer de Víctor Balaguer.

El Pau era pagès i la seva esposa, a qui es coneixia com la *Xica Granella* per procedir de can Granell, havia fet de guardabarreres al pas ferroviari de la casella de la Mota de Sant Pere. El seu fill Abdon també esdevingué ferroviari. Es casà amb Maria Montané Rovirosa, de qui ja hem parlat abans, i anaren a viure a la plaça de la Font. L'Aniceta era una dona polifacètica que realitzava diverses tasques (a l'Ajuntament, als safareigs, feia encàrrecs i en els primers temps del CF Cubelles s'encarregava de rentar i planxar l'equipatge, etc). Va morir en accident de tràfic el dia de Sant Pau de 1972, amb altres cubellencs. El Mauro treballava a l'IMSA, empresa a la qual també hi entraren els seus fills, Lluís i Alfonso. Aquest darrer més endavant va passar a la tèrmica de

Cubelles. El Lluís, el meu inseparable amic d'infantesa i adolescència, va entrar a l'IMSA amb 15 anys i arribaria a dirigir l'empresa. El 1965 la família ja no vivia a la casa del carrer Major, que a principi dels anys setanta fou enderrocada pels nous propietaris per construir-hi un edifici amb pisos, amb entrada pel carrer de l'Estació i locals comercials als baixos d'aquest mateix vial i del carrer Major.

Casa número 29

Cal Piñol. Propietat d'aquesta família. Els empadronats de 1940 eren **Pere Piñol Papiol** (Clariana, Alt Penedès 1878), pagès, la seva esposa, **Josepa Nogués Piñol** (1878), i el seu fill, **Jaume Piñol Nogués** (1914). El 1945 hi trobem també l'esposa d'aquest, **Carme Balcells Figueras** (Selma, Baix Camp, 1918), i el seu fill, **Jaume Piñol Balcells** (1945). El matrimoni jove i el seu fill havien marxat el 1950, en què a la casa només hi residia el citat matrimoni gran. Amb ells, en el padró de 1955, s'hi havia afegit **Isidre Piñol Nogués** (Clariana, Alt Penedès, 1900), obrer industrial, la seva esposa, **Rosa Borràs Huguet** (Vilanova i la Geltrú, 1900), i el seu fill, **Isidre Piñol Borràs** (1932). Deu anys més tard la casa era habitada per aquest darrer, la seva mare, Rosa, la seva esposa, **Carme Pérez Sáez** (Vilanova i la Geltrú, 1934), i els seus dos fills, **Isidre** (Vilanova i la Geltrú, 1958) i **Carme Piñol Pérez** (Vilanova i la Geltrú, 1963). Isidre Piñol Borràs era pagès i treballà a la Pirelli, on destacà com a sindicalista. De 1979 a 1983 fou tinent d'alcalde de Cubelles i de 1983 a 1993, alcalde. Els seus dos fills, morts prematurament, estigueren vinculats al moviment associatiu de la vila: l'Isidre, amb el teatre, i la Carme, amb la colla gegantera. A la casa actualment hi viu la Carme Pérez.

Casa número 31

Cal Bava. De 1940 a 1955 hi trobem el propietari, **Lluís Poch Creus** (Cunit, 1884), pagès, la seva espo-

sa, **Antònia Olivella Fontanals** (1886), i la seva filla, **Maria Poch Olivella** (1916). Hem d'exceptuar el 1950, en què aquesta família estava empadronada al passeig de Bardají, al xalet propietat de Francesca Solé Piqué, vídua de l'*americano* Alfred Escardó Pedro, on passaria a residir més endavant la Maria. En aquesta època algunes habitacions de la casa del carrer Major eren llogades per tres barcelonins solters que venien a Cubelles a caçar (se'ls coneixia com a Sr. Emilio, Sr. Corominas i Sr. Joan Sardà). També l'any 1954 la planta baixa fou utilitzada com a consultori mèdic pel Dr. Tomás Rey González.

El 1965 ja hi vivia la família Jardí, formada per **Joaquim Jardí Villalta** (Tortosa, 1928), pagès, la seva esposa, **Mariana Pérez Sánchez** (Cornellà de Llobregat, 1930), i els seus fills, **Joaquim** (Masquefa, Anoià, 1955), **Jaume** (Cornellà de Llobregat, 1956), **Ramon** (Vilanova i la Geltrú, 1959) i

Amador Jardí Pérez (Vilanova i la Geltrú, 1965). Els Jardí van viure molts anys en aquesta casa actualment deshabitada.

Casa número 33

Cal Bau. De 1940 a 1955 no hi constava ningú. Després s'hi traslladà la família Bau-Montané, que comprà l'immoble i hi adequà la seva llar. El 1965 hi vivia el matrimoni **Gabriel Bau Albalate** (Vilanova i la Geltrú, 1919) i **Rosa Montané Gavaldà** (1921), amb els seus tres fills, **Josep Maria** (1947), **Rosa Maria** (1950) i **Maria Àngels Bau Montané** (1952). El Gabriel treballava a la Pirelli i la Rosa Montané vivia abans de casar-se just a la casa del davant, com veurem després. El Josep Maria treballà, entre d'altres llocs, a la fàbrica del Pino i molt més endavant posà un forn de pa al carrer de Sumella. En els primers anys del CF Cubelles fou un dels seus jugadors més destacats; la Rosa Maria estigué empleada a la fàbrica del Llorenç Aviñó, a la Belcor i

La família Bau-Montané al tombant dels anys cinquanta i seixanta

a la fàbrica del Pino abans de casar-se i anar a viure a Sant Sadurní d'Anoia, i la Maria Àngels ha treballat durant molts anys a la perruqueria del seu marit, Joan Fuster Parés. La família Bau continua amb la propietat de la casa, ara deshabitada.

Casa número 35

No hi consta ningú en el període que tractem. Era un celler propietat de la família Poch. Actualment hi viuen Montserrat Poch Lleó i el seu marit, Miquel Palacios Gamero.

Casa número 37

Cal Safons. La darrera casa de la renglera de números imparells. Era propietat d'aquesta família. El 1940 hi residia un matrimoni gran, **Ramon Safons Almirall** (1866 o 1867) i **Dolors Rovirosa Mercadé** (1870 o 1871), un altre matrimoni format pel fill del Ramon, **Francesc Safons Rovirosa** (1897) i **Josepa Magriñà Plana** (La Riera, Tarragonès, 1906), i la filla d'aquesta parella i néta, per tant, dels esposos de més edat, **Maria Dolors Safons Magriñà** (1927). Els Safons es dedicaven al comerç de vi. El Ramon va ser segon tinent d'alcalde de l'Ajuntament el 1930 i el seu fill, Francesc, fou tinent d'alcalde en el període 1931-33. En les eleccions de 1934 es presentà dins la Candida-

Maria Dolors Batet, als anys seixanta

Maria Dolors Safons i Josep Maria Batet, l'agost de 1963

tura Administrativa, vinculada a la Lliga Catalana, però no resultà electe. Després de la guerra fou regidor entre 1945 i 1949.

El 1945 hi seguien vivint els mateixos membres, no així el 1950, en què el matrimoni gran, Ramon i Dolors, ja havia mort. El 1955 la casa havia recuperat la xifra de cinc integrants amb la presència del marit de la Dolors, **Josep Maria Batet Rull** (Salomó, Tarragonès, 1930), i l'única filla del matrimoni, **Maria Dolors Batet Safons** (1954). Batet esdevindria alcalde de Cubelles el 1960, càrrec que ocupà fins al 1973. De 1958 a 1960 va ser regidor. Comerciant de vi convertit en polifacètic home de negocis, assumí un gran protagonisme en el desenvolupament urbanístic que experimentà el poble als anys seixanta. Posteriorment tingué un paper

controvertit en el polèmic tema de la central tèrmica. Com a anècdota, la casa dels Batet-Safons fou de les primeres a tenir televisió a Cubelles, i entre els meus records d'infantesa recordo com els veïns s'hi aplegaven per presenciar esdeveniments de l'època com, per exemple, el casament de Balduí i Fabiola.

La família Batet-Safons es traslladà al carrer de l'Estació dins la primera meitat dels anys seixanta, posant a lloguer la seva casa del carrer Major. L'any 1965 hi vivia una nombrosa família originària de Mazarrón (Múrcia) que acabà arrelant a Cubelles: els esposos **Pedro Navarro Rodríguez** (1916) i **Maria Vivancos Rodríguez** (1918), amb els seus fills, **Pedro** (1938), **Juan** (1945), **Francisco** (1948), **Isabel** (1951), **Ginés** (1957) i **Antonio Navarro Vivancos**.

Cases amb número parell (cantó de tramuntana)

Partim de la **numeració actual** ja que al llarg dels anys també va patir una modificació. I és que fins al 1958 la Casa de la Vila tenia la seva entrada pel carrer Major i li pertanyia el número 4. Quan a partir d'aquell any l'edifici de l'Ajuntament va passar a formar part de la plaça de la Vila, a totes les cases d'aquest cantó del carrer Major se'ls adjudicà un número parell inferior al que tenien fins aleshores. Així, per exemple, el número 6 dels padrons de 1940 a 1955 passà a tenir el número 4 a partir de 1958, el número 8 esdevingué número 6, i així successivament. Tot i que l'any 1968 la renovada rectoria passà a tenir l'entrada principal a la plaça de Santa Maria, la numeració ja no es tornà a canviar.

Casa número 2

Es tracta de la rectoria, que fins al 1968 tenia entrada pel carrer Major. El 1940 i el 1945 hi havia mossèn **Jaume Rosell Bargalló** (Sant Llorenç d'Hortons, Alt Penedès, 1774) i la seva majordoma, **Carme Juncosa Casellas** (Albinyana, Baix Penedès, 1899). Mossèn Jaume s'havia incorporat a la parròquia de Santa Maria el 1924, en substitució de mossèn Joan Avinyó, l'autor de la *Història de Cubelles*. Durant els anys de la guerra hagué d'amagar-se i després romangué a la nostra parròquia fins al 1946. Ell va impulsar la reconstrucció de l'església, incendiada el juliol de 1936.

El 1950 hi trobem mossèn **Miquel Estruch Piera** (1910), que passà a ser titular de la parròquia de Santa Maria el 1946. Estava acompanyat de la seva tia, **Madrona Piera Pi-
era** (Barcelona, 1876), i la majordoma, **Clara Serra Roca** (Barcelona, 1881). Aquesta no apareixia en el cens de 1955 i en canvi sí que sortia **Anna Maria Agustí Estruch** (Sabadell, 1945), neboda del capellà. Mossèn Miquel, que enllestí les obres de l'església, fou substituït

l'any 1957 per mossèn **Jordi Fort Gaudí** (1922), qui va regir la parròquia cubellenca fins al 1967. Vivia amb la seva mare, **Teresa Gaudí Montserrat** (1888).

Casa número 4

Cal Pep Federico. En els anys que ens ocupen sempre hi estigué empadronat **Josep Alba Vivó** (1893). Conegut com a *Pep Federico*, tenia una botiga de queviures que, malgrat les seves reduïdes dimensions, era una de les més emblemàtiques del poble. La botiga datava del 1890, quan la seva propietària era Josepa Ràfols i Artigas. Del 1900 al 1940 restà a nom de Dolors Vivó Robert i a partir del 1940 passà a mans del seu fill. El *Pep Federico* era un personatge popular i peculiar que, per aquesta raó, havia d'aguantar sovint les entremaliadures de la canalla. Restà sempre solter i morí tràgicament el juliol de 1971 en ser atropellat per un vehicle quan travessava la carretera pel passeig de Bardají. Jo estava a la plaça del Castell amb un altre amic, en aquell moment, i vam sentir la frenada del cotxe i l'impacte. De seguida vam córrer a veure què havia passat i ens vam trobar amb el cos del Pep estès a l'asfalt, exànim.

Curiosament, en el padró de 1945, a part del Pep, també hi figuraven la seva germana, **Dolors Alba Vivó** (1885), el marit d'aquesta, **Cristòfol Marcillas Badia** (1885), la seva filla, **Maria Teresa Marcillas Alba** (1912), el seu marit, **Domingo Casas Casas** (1913), i la filla d'aquest matrimoni, **Maria Teresa Casas Marcillas** (1945). L'altre fill, Salvador, va néixer el 1947. En els altres padrons, aquesta família estava censada al carrer de la Pau, ja que l'immoble formava una mena d'angle recte amb entrada als dos carrers, Major i de la Pau, envoltant la veïna casa número 6 del carrer Major. Cristòfol Marcillas era el carter del poble, dirigia el

cor parroquial i tocava l'orgue durant les misses. Domingo Casas va posar després una fleca, origen de l'actual Forn i Pastisseria Casas.

Actualment la casa, que fou adquirida per l'Ajuntament, està enderrocada.

Casa número 6

Cal Ramon Sereno/Ca l'Elvireta. El 1940 hi constaven **Ramon Roviroso Robert** (1871), la seva esposa, **Maria Ferrer Aviñó** (1872), la seva filla, **Josepa Roviroso Ferrer** (1907), i el fill d'aquesta, **Jordi Delgado Roviroso** (1939). El cap de família era conegut com a *Ramon Sereno*, per raó del seu ofici. També fou agutzil i regidor síndic en els períodes 1916-20 i 1922-23. Poc després es traslladaren a cal Grivi, també al carrer Major. La casa era propietat de Josep Coll Adrià fins que el 1940 la comprà **Elvira Rosell Fontanals** (1908). El 1945 i el 1950 era habitada per la pròpia Elvireta, tal com era coneguda, i pel seu pare, **Ramon Rosell Andreu** (1873). L'Elvireta era modista i durant molts anys tingué un cosidor molt popular i concorregut en aquesta mateixa casa. Era vídua de Joan Montaner Travé, de cal Quico, mort prematurament el 1940, quan només tenia 31 anys.

Josep Escardó i Enriqueta Rosell amb el seu fill Jordi (any 1957)

L'Elvireta Rosell, la quarta asseguda per l'esquerra, amb les seves modistes

El 1955 l'Elvireta vivia sola arran del traspàs del seu pare. Més tard s'hi traslladà la seva germana, **Enriqueta Rosell Fontanals** (1915), amb el seu marit, **Josep Escardó Poch** (1908) i els seus fills, **Rosa Maria** (1941) i **Jordi Escardó Rosell** (1949). El Josep havia estat molt vinculat al Cor l'Espiga i al Círcol Cubellenc, del qual formava part del grup de teatre. Durant la Guerra Civil fou regidor de l'Ajuntament en representació del sindicat CNT. Durant molts anys exercí de *recader* (missatger). Va fer de campaner als anys trenta. La seva esposa, Enriqueta, tenia una botiga de queviures al carrer de l'Església, on vivia abans d'anar al carrer Major. La Rosa Maria ja no estava empadronada en aquesta casa el 1965, ja que uns anys abans s'havia casat amb Pere Gelabert Nadal, del carrer de Sant Antoni. El Jordi, que en casar-se anà a viure a Moja (Alt Penedès), va desenvolupar la major part de la seva trajectòria professional a les Bodegues Torres. Anteriorment havia treballat d'administratiu amb el contractista Jordi Albet. Cal assenyalar que a finals dels anys cinquanta, quan ja hi havia els Escardó, a la part de dalt de la casa hi van viure durant un parell d'anys el Dr. **Darius Huguet Fontova** i la seva esposa, **Maria Pérez**. Al voltant d'aquesta època a la casa també

hi estiuèjà la família Font, que més tard va arrelar a Cubelles. Després que la família Escardó es traslladés a un altre indret, la casa fou llogada per l'Ajuntament –més endavant la comprà–, per instal·lar-hi les dependències de la policia municipal a la planta baixa i el jutjat de pau al primer pis. Actualment també està enderrocada.

Casa número 8

Cal Cona de Cunit. Família de pagesos que als anys 1940, 1945 i 1950 estava habitada pel veterà matrimoni **Ciril·lo Miró Altet** (1875) i **Mercè Guibernau Virgili** (Sant Jaume dels Domenys, 1877), el seu fill, **Josep Maria Miró Guibernau** (Cunit, 1900),

l'esposa d'aquest, **Maria Casañas Balaguer** (Cunit, 1900), i els seus dos fills, **Josep Maria** (Barcelona, 1929) i **Maria Miró Casañas** (1931). El 1955 ja hi faltava el Ciril·lo, traspassat, i a l'habitatge s'hi havia afegit **Teresa Albet Poch** (1930), casada amb Josep Maria Miró Casañas. També hi constaven **Josep Casañas Balaguer** (Barcelona, 1903), germà de la Maria, i **Ernesto Castillo Collado** (Vilafermosa, Castelló, 1935), que feia de mosso. La Maria Miró Casañas havia anat a viure al carrer del Dr. Estapé en casar-se amb Jordi Albet Poch, donant-se la curiositat que els germans Miró Casañas s'havien casat amb els germans Albet Poch. El

Jordi Miró Albet, un diumenge de Pasqua de principi dels seixanta

Membres de les famílies Miró i Casas en una Festa Major de finals dels cinquanta

Teresina Albet, Josep M. Miró, Maria Miró i Jordi Albet

Jordi era contractista d'obres i més endavant va ser tinent d'alcalde de l'Ajuntament (1979-91).

L'any 1965 a la casa hi vivien els esposos Josep Maria Miró Guibernau i Maria Casañas Balaguer, els també esposos Josep Maria Miró Casañas i Teresa Albet Poch, l'únic fill d'aquest matrimoni, **Jordi Miró Albet** (1956), i Josep Casañas Balaguer. Josep Maria Miró Guibernau estigué molt vinculat a l'Esquerra Republicana de Catalunya abans de la guerra i en acabar el conflicte, per temor a represàlies, s'exilià un temps a França i no tornà fins que tingué garanties que no li passaria res. Tant ell com el seu fill eren pagesos. El seu nét, Jordi, fa molts anys que treballa d'administratiu a l'Ajuntament.

Als anys cinquanta i principi dels seixanta en aquesta casa hi hagué l'oficina de telèfons, de la qual se n'encarregava la Tresina Albet Poch. Més endavant, la Tresina tingué a càrrec seu el supermercat del càmping Paradiso, al costat de la desembocadura del riu Foix.

En l'actualitat als baixos de la casa hi ha el prestigiós restaurant La Salseta.

Casa número 10

Cal Peirot. La família Morgades la va comprar l'any 1907 a l'*indiano*

Jaume Rovirosa Zaya. El 1940 estava habitada per **Florenci Morgades Vives** (el Montmell, Baix Penedès, 1895), la seva mare, **Maria Vives Valldosera** (Selma, Baix Camp, 1853), l'esposa del Florenci, **Rosa Gavaldà Soler** (1897), i els

La família Morgades amb els estiuiejants Navarro i Ballesteros. Anys cinquanta

La família Morgades-Gavaldà a principi dels anys cinquanta

seus dos fills, **Josep** (1918) i **Lluís Morgades Gavaldà** (1926). El 1945 s'hi havia afegit **Natividad Sánchez Herrera** (Segura de la Sierra, Jaén, 1918), casada amb el Josep aquell mateix any. El 1950 ja hi trobem **Joan Morgades Sánchez** (1946), fill únic del Josep i la Nati, mentre que el Lluís, ja casat, s'havia adequat com a habitatge una part d'aquesta casa, que passà a tenir el número 12. El 1955 al número 10 hi continuaven vivint els mateixos integrants, no així el 1965, en què la Maria Vives ja havia mort.

El Florenci era pagès i després combinà aquesta tasca amb el treball a la Pirelli. Estigué vinculat al Cor l'Espiga, al Círcol Cubellenc i a la Cooperativa La Salvadora. La Rossita era una de les dones més populars i estimades del poble per la seva polivalència i la seva solidaritat vers els veïns. Destacava en la faceta de llevadora en una època en què la majoria de dones encara parien a llurs cases i posava injeccions quan al po-

ble encara no hi havia practicant. El seu nebot Antoni Pineda va glossar perfectament la seva figura en l'Anuari 2007 del GEC *Amics del Castell*. Els germans Josep i Lluís Morgades van treballar durant molts anys a la Pirelli. El Josep, que també havia fet de forner a la fleca de Ventura Armengol, va ser regidor de l'Ajuntament entre 1964 i 1971. La Nati era mestressa de casa, com la majoria de dones en aquella època, i el seu fill Joan va entrar a treballar anys més tard a la central tèrmica. Actualment el Joan encara viu a la mateixa casa amb la seva esposa, Lluïsa Torres Pliego. A finals dels cinquanta i principi dels seixanta a la casa hi estiuiejaven les famílies barcelonines Navarro i Ballesteros.

Casa número 12

També correspon a cal Peirot. Al principi, quan la van comprar el 1907, era una sola casa que ocupava els actuals números 10 i 12. La partió es va fer, com hem dit, quan **Lluís Morgades Gaval·là** (1926) es va casar amb **Teresa Mercadé Bertran** (Vilanova i la Geltrú, 1926) i passaren a viure-hi, el 1950. El 1955 hi trobem aquesta parella amb la seva primera filla, la **Maria Carme** (1951). El 1965 hi trobem la segona i darrera filla, **Maria Lluïsa Morgades Mercadé** (1956). Ja hem dit que el Lluís treballava a la Pirelli –anteriorment

Lluís Morgades i Teresina Mercadé amb les seves dues filles (1956)

havia sigut pagès i barber–, i la Teresa, que encara viu, era mestressa de casa. A partir de 1967, i durant poc més d'una dècada, la família tingué un negoci als baixos de la casa, la Bodega Lluís. Actualment no hi viu ningú.

Casa número 14

Ca l'Escalló. Aquesta casa estava endinsada i no va ser fins als anys seixanta que la façana s'alineà amb les altres. El 1940, 1945 i 1950 també hi trobem dues generacions de matrimonis, com era habitual en aquella època: **Pere Granell Estapé** (1873) i **Teresa Soler Miró** (1882 o 1883) i **Ramon Granell Soler** (1903), fill d'aquella parella, i **Cèlia Urpí Ferrer** (1908). Hi havia, a més, els fills d'aquest matrimoni, **Neus** (1931) i **Rafel Granell Urpí** (1940), i **Hortènsia Granell Soler** (1909), filla del matrimoni gran. El 1955 hi restaven els mateixos integrants excepte el Pere Granell, ja traspasat. I el 1965 hi constaven empadronats el Ramon, la Cèlia, el seu fill Rafel Granell i l'esposa d'aquest, **Teresa Pijoan Artigas** (Vilanova i la Geltrú, 1941). L'Hortènsia s'havia casat el 1961 amb Anton Liarte Balanza i la Neus amb Josep Almirall Artigas, el 1959. El Pere, originari de la masia de can Granell, i el Ramon eren pagesos –aquest últim també fou campaner del poble als anys cinquan-

Cèlia Urpí amb el seu fill Rafel a finals dels anys cinquanta

ta–, mentre que el Rafel treballà a la Pirelli i també s'ha dedicat a la botiga de queviures que muntà als baixos de la mateixa casa amb la seva esposa i que ara porta la seva filla Teresa.

Cèlia Urpí i Ramon Granell

Casa número 16

Ca la Filomena. De 1940 a 1955 només hi havia empadronada la **Filomena Estragués Galofré** (1875), vídua de Martí Forcada Panadès. Els estius rebia la companyia de la família del seu fill, Martí, resident

La família Delgado-Rovirosa als anys cinquanta, quan ja vivien al carrer del Mig

a Barcelona. La Filomena morí el 1960. El 1965 a la casa hi vivien **Enrique Dastis Pazos** (Madrid, 1932), la seva esposa, **Antonia Alonso Garrido** (Soutelo, Ourense, 1934), i les seves dues primeres filles, **Carmen** (Vilanova i la Geltrú, 1961) i **Isabel Dastis Alonso** (1963). L'Enrique treballava a la Pirelli. Una dècada més tard aquesta família s'encarregà durant uns anys del cafè de la Societat L'Aliança. La Carmen esdevindria la primera bibliotecària de la flamant biblioteca municipal, als anys vuitanta.

Actualment la casa és propietat de la família de Jordi Delgado Roviro-sa, el qual hi viu amb la seva esposa, Maria Teresa Ventura Dolcet.

Casa número 18

Cal Grivi. L'any 1940 hi vivien **Ramon Roviro-sa Ferrer** (1899), la seva segona esposa, **Carmen García Fernández** (1901), i una filla del primer matrimoni del Ramon, **Pilar Roviro-sa Arnal**. Ja hem parlat d'ells en l'apartat de cal Ramon Sereno. El 1945 ja havien deixat cal Grivi i hi havien passat a viure altres membres de la mateixa família: **Ramon Roviro-sa Robert** (1870), **Maria Ferrer Aviñó** (1872), **Josepa Roviro-sa Ferrer** (1907) i **Jordi Delgado Roviro-sa** (1939). Aquest últim amb els anys muntaria una empresa d'instal·la-

Jordi Fontanals i Maria Teresa Ivern (14 de novembre de 1956)

Maria Daura

cions elèctriques. Tots ells estaven a ca l'Elvireta el 1940, com hem vist abans. El 1950 no hi constava ningú empadronat mentre que el 1955 ja hi residien els propietaris de la casa, que fins aleshores estaven a la masia de Gallifa: **Josep Fontanals Bertran** (1906), pagès, la seva esposa, **Maria Daura Aviñó** (Ascó, Ribera d'Ebre, 1911), i els seus dos fills, **Miquel** (1931) i **Jordi Fontanals Daura** (1933). Aquest darrer el trobem al carrer de la Soledat el 1965 arran de casar-se amb la Maria Teresa Ivern Vidal, mentre que els altres tres membres continuaven a la casa del carrer Major, que mantindrien de per vida. El cap de casa era pagès i se'l coneixia per Josep de Gallifa pel que hem indicat. El Mi-

Miquel Fontanals

quel, després de treballar breument a la Pirelli, passà a fer-ho amb el contractista Jordi Albet. Portava el camió de l'empresa i morí a conseqüència de caure d'una bastida a finals de 1975. El Jordi feia de pagès i treballava a la Pirelli. Una filla seva, l'Assumpció, posà una perruqueria a la casa del carrer Major, on als anys seixanta hi estiujejava la família Vilalta. Posteriorment hi estiujejà la família Hervera. La casa actualment està deshabitada.

Casa número 20

Cal Coent. La casa també estava endinsada i a finals dels cinquanta s'arreglarà amb les altres. En els anys 1940 i 1945 hi estaven empadronats **Pere Vidal Soler** (Banyeres, Baix Penedès, 1890), la seva esposa, **Soledat Fontanals Montané** (1891), i els seus dos fills, **Pere** (1914) i **Josep Vidal Fontanals** (1919). El 1950, el cap de casa havia mort i el seu fill Pere s'havia casat i vivia a Barcelona. A la casa s'hi havia incorporat **Maria Urpí Aviñó** (1926), casada amb el Josep aquell mateix any. El 1955 s'hi havien sumat els dos fills del matrimoni, **Joan** (1951) i **Maria Assumpció Vidal Urpí** (1955). Deu anys més tard hi continuaven vivint aquests mateixos cinc membres. Entre 1958 i 1967 als baixos de la casa hi estiujejava la família Trives (**Manuel Trives Roca**, la seva esposa, **Maria Desola Pujol**, la germana d'aquesta, **Mercè**, i la filla del matrimoni, **Maria**). La Maria Trives té fixada la residència a Cubelles des de fa anys i ha esdevingut l'ànima de l'Associació de Dones la Fita.

Pere Vidal Soler era comerciant de vi. Estigué molt vinculat, igual que els seus fills, al Círcol Cubellenc, del qual fou president (1926-27), i a la Cooperativa La Salvadora. L'any 1928 impulsà la Mútua Cubellenca, societat que presidí els tres primers anys. En el període 1924-30 fou regidor de l'Ajuntament. Va morí a Marín (Pontevedra), el 1947. El seu fill Pere, a part de les tasques del camp, també posà un petit ta-

Les famílies Vidal i Urpí en el casament del Josep i la Maria (28 de setembre de 1950)

Manuel Trives i Maria Desola

Josep Vidal i Maria Urpí amb els seus dos fills i una neboda (setembre de 1955)

ller d'arranjament de bicicletes als baixos de la casa, als anys quaranta. Després entrà a la Pirelli, a Cornellà. També l'altre fill, Josep, treba-

llà en aquesta empresa, a Vilanova, amb només divuit anys, participà a la batalla del Segre, on resultà ferit

en un costat. A casa encara es conserva el tros de metralla que li van extreure. La Maria Dolors, tal com se la coneixia, era modista i muntà un cosidor a la mateixa casa. Qui això subscriu, el Joan, s'ha dedicat a l'Ensenyament i ha mantingut una dilatada trajectòria en el món cultural, polític i esportiu de la vila, mentre que la Susi ha desenvolupat la major part de la seva vida professional a la farmàcia Montaner. Actualment ella segueix vivint a la mateixa casa, en què els baixos estan habitats per la Marta, filla del Joan, el seu marit Lamin Sesay i el fill d'aquesta parella, el Bunja.

Casa número 22

Cal Coca. En el període que ens ocupa no hi hagué ningú empadronat. Actualment hi viuen membres de la família Coca, que fa uns quants anys efectuaren importants obres de remodelació de l'habitatge.

Casa número 24

Ca l'Escofet. La casa era habitada el 1940 per **Emili Freixas Ivern** (1885 o 1886), pagès, la seva esposa, **Dolors Romagosa Vidal** (1892 o 1893), i la seva filla, **Emília Freixas Romagosa** (1918). El 1945 el matrimoni Freixas-Romagosa ja no hi era però n'hi havia un altre, ja que l'Emília s'havia casat amb **Josep Ferrer Castan** (El Papiol, Baix Llobregat, 1917), el Pep. Aleshores ja havia nascut la seva pri-

mera filla, **Maria Lluïsa Ferrer Freixas** (1943), i també hi vivia la mare del Pep, **Carme Castan Til** (1876). Aquesta ja no la trobem el 1950, quan ja hi havia la segona filla del matrimoni, **Anna Maria Ferrer Freixas** (1949). El Pep era pagès i a la guerra estigué destinat al front d'Aragó i a la zona de Lleida, on resultà ferit lleument al coll i al braç.

La família Ferrer-Freixas, l'any 1950

El 1965 no hi consta ningú empadronat ja que la família havia traslladat la seva residència a Barcelona el 1960, on el Pep, de conserge, i l'Emília treballaven a l'edifici del diari *El Noticiero Universal*. La Maria Lluïsa estigué molts anys empleada a Can Jorba i l'Anna Maria, en deixar els estudis, treballà d'administrativa. Als estius continuaven venint a la casa, i quan el Pep quedà vidu retornà a Cubelles amb la Maria Lluïsa i el seu marit, Ferran Sagristà Albentosa. Aquest matrimoni segueix vivint a la casa.

Casa número 26

Cal Freixas/Ca la Maria Salut. El 1940 hi habitaven **Pere Freixas Ivern** (1883), vidu, que s'havia casat en segones noces amb **Josepa Gavaldà Granell** (1894), també vídua. Amb ells hi vivien les dues filles del primer matrimoni de la

La família Freixas-Montané l'any 1966

Josepa, **Rosa** (1922) i **Maria Salut Montané Gavaldà** (1926), i un fill del primer matrimoni del Pere, **l'Emili Freixas Ventosa** (1919), que estava absent per obligacions militars. El 1945 hi trobem els mateixos membres més una parenta de la Josepa, **Maria Gavaldà Piqué** (1944). El 1950, l'Emili ja s'havia casat amb la Maria Salut i aquell mateix any havia nascut la seva primera filla, **Magdalena Freixas Montané**. La Rosa també s'havia casat i havia anat a viure a una altra casa. El 1955 hi continuaven els mateixos integrants més la segona filla de l'Emili i la Maria Salut, la **Maria Glòria Freixas Montané** (1952), mentre que el 1965 la família havia augmentat amb un tercer fill, el **Jordi** (1957). El 1966 naixeria la quarta i última filla, la Cristina. A finals dels anys seixanta, morts els avis, la família es traslladà a un altre indret. La casa, propietat de la família Romeu, fou

enderrocada i es construí un nou edifici amb un pis que actualment està llogat i planta baixa dedicada a local comercial (durant molts anys hi hagué un pub musical).

El Pere Freixas era pagès i el seu fill Emili, empleat de la Pirelli. A aquest també li havia tocat anar al front durant la guerra. Un germà seu, Pere Freixas Ventosa, hi va morir. La Magda treballà a la fàbrica del Llorenç Aviñó, a la Belcor i a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, i la Glòria fou mestra de pàrvuls durant un temps i posteriorment treballà a la Belcor i a la fàbrica del Pino.

Casa número 28

Cal Puig. El 1940 els empadronats eren **Apolònia Adrià Puig** (1862), el seu nebot, **Joan Adrià Viñals** (1886), l'esposa d'aquest, **Rosa Aviñó Riera** (1894), i les filles d'aquest matrimoni, **Apolònia** (1917) i **Teresa Adrià Aviñó** (1921). El 1945 hi mancava la tia Apolònia,

Joan Adrià Viñals amb els seus dos néts (fins dels cinquanta)

ja traspassada, mentre que el 1950 s'havia incorporat a la casa **Joan Roviroso Ferrer** (1919), el marit de la *Tresina*. El 1955 la família havia augmentat amb els dos fills d'aquest matrimoni, **Jordi** (1952) i **Enric Roviroso Adrià** (1954). En canvi no hi habitava l'Apolònia, que residia a Barcelona per qüestions laborals. En el padró de 1965 hi continuaven els mateixos membres.

Joan Adrià, molt vinculat a la Societat L'Aliança i a la seva cooperativa, de la qual n'havia estat vicepresident, era mestre d'obres. Va ser tinent d'alcalde des de 1945 a 1952, exceptuant un període de dos mesos, entre octubre i desembre de 1949, en què fou alcalde accidental; Joan Roviroso, que durant la guerra també participà a la batalla del Segre, era pagès, també estigué empleat a la benzinera i fou regidor de l'Ajuntament (1967-74); el Jordi era administratiu i treballà molts anys a la central tèrmica, mentre que l'Enric ha sigut xofer de camió. La casa fou venuda per la família

La família de cal Puig als anys trenta

Joan Roviroso i Teresa Adrià amb els seus dos fills (1959)

fa uns anys i fou enderrocada per construir un nou edifici amb local comercial als baixos.

Casa número 30

No hi havia ningú empadronat en el període estudiat. Joan Freixas Ferrer l'havia comprat el 1934 a Josep Almirall Almirall –en aquella època la casa era coneguda com cal Gavata– i l'any 1968 la família Freixas s'hi traslladà a viure després d'haver arranjat l'immoble. Actualment no hi viu ningú i el seu propietari, Joan Freixas Catllà, hi ha creat un petit museu particular.

Annex

Actual casa número 18 del carrer de Víctor Balaguer (considerada com a número 34 del carrer Major en els padrons de 1940, 1945, 1950 i 1955).

Josep Fontanals i Maria Montaner, al centre, flanquejats per la seva filla Elvira, Lola Artigas, Rosa Aviñó, Pepe Díaz i Maria Dolors Safons (anys 40)

Cal Garvat. Els anys 1940 i 1945 estava habitada per **Josep Fontanals Lleó** (1893), la seva esposa, **Maria Montaner Planas** (1901), i els seus dos fills, **Josep** (1919) i **Elvira Fontanals Montaner** (1926). El 1950 el Josep fill havia passat a viure al passeig de Bardají, on també traslladà la barberia que tenia a la casa natal, en casar-se amb Maria Jacas Ferrer, mentre que el 1955 només hi restaven el Josep pare i la Maria. L'Elvira s'havia traslladat a Barcelona en esposar-se amb Joan Pou.

Josep Fontanals Lleó, el popular *Pepet Garvat*, era pastor i també destacava en la faceta de curandero. Estigué molt vinculat al Círcol Cubellenc, a la Cooperativa La Salvadora i al Cor l'Espiga. Fou un dels fundadors del Grup Cultural Cubellenc, l'any 1927. La seva esposa també havia format part de la Secció Dramàtica del Círcol Cubellenc. Al seu fill Josep també li havia tocat anar a la guerra. Formà part de la brigada mixta 123, a la zona de Lleida i, en la reculada republicana, estigué uns quants dies en un camp de concentració de la Catalunya Nord abans de retornar a l'Estat espanyol. Després va fer de barber, tingué una botiga de pinsos a la casa pairal i es dedicà a corredor de finques. Va ser tinent d'alcalde de l'Ajuntament entre 1958 i 1971. Més tard fixà la seva residència a Barcelona. Actualment a la casa hi ha un restaurant.

Fons documentals i agraïments

Bibliografia

- BLANCH, Marta; PUJOL, Joan: *¡Fiesta de chicos y grandes!, Les Festes Majors durant el franquisme (1939-1978)*. Ajuntament de Cubelles, 2004.
- BROTONS, Xavier; PINEDA, Antoni; VIDAL, Joan: *Els carrers de Cubelles*. Ajuntament de Cubelles, 1994.
- CAPDET, Francesc: *El riu Foix i el seu pantà*. Dins de l'Anuari 2003 del Grup d'Estudis Cubellencs *Amics del Castell*.
- GARCIA i Rides, Anna; CAPDET i Sardà, Neus: *Un pas per la guerra*. Ajuntament de Cubelles, 2003.
- MARTÍNEZ, Xavier; VIDAL, Joan: *El Centre Catequístic Parroquial de mossèn Miquel Estruch (1946-1957)*. Ajuntament de Cubelles i Grup d'Estudis Cubellencs *Amics del Castell*. Cubelles, 2002.
- MARTÍNEZ, Xavier; VIDAL, Joan: *Els anys de la postguerra i l'auge turístic a Cubelles (1939-1970). De la repressió a l'especulació*. Ajuntament de Cubelles, 2009.
- PINEDA, Antoni; GARCIA, Lolo: *Motius i sobrenoms de Cubelles*. Ajuntament de Cubelles i Grup d'Estudis Cubellencs *Amics del Castell*. Cubelles, 2004.
- PINEDA, Antoni; MARTÍNEZ, Xavier: *El comerç i els oficis a Cubelles*. Dins de l'Anuari 2004 del Grup d'Estudis Cubellencs *Amics del Castell*.
- PINEDA, Antoni: *Rossita Gavaldà Solex, un exemple de polivalència i altruisme*. Dins de l'Anuari 2007 del Grup d'Estudis Cubellencs *Amics del Castell*.
- PINEDA, Antoni: *Històries i records. El ferrocarril, a Cubelles*. Dins de l'Anuari 2009 del Grup d'Estudis Cubellencs *Amics del Castell*.
- PINEDA, Antoni; VIDAL, Joan: *Història gràfica de Cubelles (1900-1970)*. Ajuntament de Cubelles, 1995.
- VIDAL, Joan; PINEDA, Antoni: *Les caramelles de Cubelles (1900-1990). Un reflex de la vida local d'aquest segle*. Ajuntament de Cubelles, 1991.
- VIDAL i Urpí, Joan: *El Círcol Cubellenc (1890-1939). Mig segle d'història de Cubelles a través de la seva entitat pionera*. Ajuntament de Cubelles, 2006.
- VIDAL i Urpí, Joan: *100 anys de la Societat L'Aliança. Cubelles 1914-2014*. Ajuntament de Cubelles i Institut d'Estudis Penedesencs. Cubelles, 2014.

Arxiu Municipal de Cubelles (AMCUB)

- Padró d'habitants dels anys 1940, 1945, 1950, 1955 i 1965.
- Registre fiscal de finques, 1918.

Arxiu Parroquial de Cubelles (APC)

- Llibres de registres de naixements, matrimonis i defuncions.

Fotografies

- Fotos cedides per persones vinculades al carrer Major.
- Arxiu d'Antoni Pineda (AAP).
- Col·lecció Alsina Munné-Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya (IEFC).

Portada

Fotografia d'Hermenegild Alsina Munné realitzada l'any 1946.

Agraïments

Persones que han aportat fotografies i/o informació oral:

Maria Dolors Batet Safons, Rosa Maria Bau Montané, Mercè Bertran Robert, Encarnació Capdet Planas, Josep Castellví Alba, Xavier Coll Montané, Paquita Cuenca Muñoz, Jordi Delgado Roviroso, Rosa Maria Escardó Rosell, Salvador Estalella Montaner, Maria Lluïsa Ferrer Freixas, Jordi Fontanals Daura, Ernest Fontanals Pons, Joan Freixas Catllà, Maria Glòria Freixas Montané, Teresa Granell Pijoan, Neus Granell Urpí, Rafael Ibáñez Ivern, Lluïsa Ivern Catllà, Rita Melendo Pedro, Jordi Miró Albet, Anna Maria Montaner Socias, Maria Carme Morgades Mercadé, Joan Morgades Sánchez, Xavier Oller Bondia, Bernardo Oller Muñoz, Maria Pedro Aviñó, Mercè Peraferrer Bigorra, Carles Pérez Pérez, Lluís Poch Güell, Montserrat Poch Lleó, Montserrat Porcar Amorós, Narcís Pou Fontanals, Enric Roviroso Adrià, Joaquim Servent Roviroso, Maria Trives Desola, Susi Vidal Urpí i Maria Urpí Aviñó (a títol pòstum).

Agraïment especial a l'Antoni Pineda Gavaldà per cedir també fotos i escanejar la major part de les que ens han prestat i a l'arxivera municipal, Núria Jané Orpí, pel préstec dels padrons d'habitants que han servit de base per a la realització d'aquest treball.

Ajuntament de Cubelles

GEC Amics del Castell

Agost 2016